

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITNIKU/CI
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE**

Član 1

U Zakonu o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG“, br. 42/11), u članu 7 dodaju se dva nova stava koji glase:

„U postupku utvrđivanja predloga kandidata za Zaštitnika/cu, Predsjednik/ca Crne Gore obavlja konsultacije sa naučnim i stručnim institucijama i nevladinim organizacijama čija je osnovna djelatnost zaštita ljudskih prava i sloboda.

Postupak za imenovanje Zaštitnika/ce otpočće najkasnije do isteka mandata Zaštitnika/ce.“

Član 2

Član 8 mijenja se i glasi:

„Za Zaštitnika/cu može se imenovati lice koje je crnogorski/a državljanin/ka, ima najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 15 godina radnog iskustva od čega najmanje pet godina iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda, da nije osuđivan/a za krivično djelo koje ga/je čini nedostojnim/om za obavljanje funkcije i protiv koga/je se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, kao i koje/a ima visoki lični i profesionalni autoritet.

Za zamjenika/cu Zaštitnika/ce može se imenovati lice koje je crnogorski/a državljanin/ka, ima najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 10 godina radnog iskustva od čega najmanje tri godine iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda, da nije osuđivan/a za krivično djelo koje ga/je čini nedostojnim/om za obavljanje funkcije i protiv koga/je se ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti, kao i koje/a ima visoki lični i profesionalni autoritet.“

Član 3

Član 9 mijenja se i glasi:

„Zaštitnik/ca ima jednog ili više zamjenika/ca.

Zamjenik/ca obavlja poslove iz nadležnosti Zaštitnika/ce u skladu sa unutrašnjim rasporedom poslova kojim se obezbjeđuje specijalizovanost, a naročito za zaštitu prava lica lišenih slobode u cilju prevencije mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja, zaštitu prava pripadnika/ca manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, zaštitu i promociju prava djeteta, zaštitu prava lica sa invaliditetom, rodnu ravnopravnost i zaštitu od diskriminacije.

Zamjenik/ca za svoj rad odgovara Zaštitniku/ci i Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština).

Odluku o broju zamjenika/ca Zaštitnika/ce donosi Skupština na predlog Zaštitnika/ce."

Član 4

U članu 11 stav 1 mijenja se i glasi :

"Zaštitnik/ca i zamjenik/ca Zaštitnika/ce prije stupanja na funkciju polažu zakletvu koja glasi:

„Zaklinjem se da ću štiti ljudska prava i slobode, u skladu sa Ustavom i zakonom, kao i potvrđenim međunarodnim ugovorima u oblasti ljudskih prava i da ću se pridržavati načela pravde i pravičnosti." "

Poslije stava 1 dodaje se novi stav, koji glasi:

„Zaštitnik/ca polaže zakletvu pred Skupštinom, a zamjenik/ca Zaštitnika/ce pred predsjednikom Skupštine.“

Član 5

U članu 16 stav 2 mijenja se i glasi:

„Obrazac i sadržinu legitimacije iz stava 1 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za ljudska i manjinska prava.“

Član 6

Član 23 mijenja se i glasi:

„Predsjednik/ca Crne Gore, predsjednik/ca Skupštine Crne Gore, predsjednik/ca i članovi/ce Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), predsjednik/ca opštine, gradonačelnik/ca Glavnog grada, gradonačelnik/ca Prijestonice i druge starješine organa primiće Zaštitnika/cu na njegov/njen zahtjev, bez odlaganja."

Član 7

U članu 24 stav 1 riječ „službenik/ca“ zamjenjuje se riječima: „savjetnik/ca Zaštitnika/ce“.

Član 8

Član 25 mijenja se i glasi:

„Zaštitnik/ca vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (u daljem tekstu: poslovi prevencije torture), u skladu sa ovim zakonom i Opcionim protokolom uz Konvenciju protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka.

Radi vršenja određenih poslova prevencije torture za koje su neophodna posebna specijalistička znanja Zaštitnik/ca obrazuje radno tijelo od stručnjaka iz odgovarajućih oblasti.

Aktom o obrazovanju radnog tijela iz stava 2 ovog člana utvrđuju se zadaci i način rada tog tijela."

Član 9

Poslije člana 25 dodaju se četiri nova člana, koji glase:

„Član 25a

Članove radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona bira Zaštitnik/ca na osnovu javnog poziva.

Broj, sastav, kriterijumi i način izbora članova radnog tijela iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se Pravilima o radu Zaštitnika/ce.

Član 25b

Poslovi prevencije torture su:

- obilazak organa, ustanova ili organizacija u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode ili lica kojima je ograničeno kretanje, radi povećanja stepena njihove zaštite od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja;
- davanje preporuka nadležnim organima, ustanovama i organizacijama radi poboljšanja postupanja prema licima lišenim slobode i uslova u kojima se nalaze, odnosno sprječavanja mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja;
- davanje mišljenja na prijedloge zakona i druge propise radi zaštite i unaprjeđenja ljudskih prava i sloboda lica lišenih slobode i lica kojima je ograničeno kretanje;
- saradnja sa Potkomitetom Ujedinjenih nacija za prevenciju torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (u daljem tekstu: Potkomitet za prevenciju torture).

Licima lišenim slobode u smislu ovog zakona smatraju se lica kojima je određeno bilo kakvo zadržavanje, pritvaranje, zatvaranje ili smještaj pod nadzorom organa i koja to mjesto ne smiju napustiti po svojoj volji.

Član 25c

U vršenju poslova prevencije torture, Zaštitnik/ca i zamjenik/ca Zaštitnika/ce, imaju pravo:

- da bez prethodne najave obilaze organe, ustanove i organizacije i pregledaju prostorije u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode;

- na pristup podacima o: organima, ustanovama i organizacijama u kojima se nalaze lica lišena slobode; broju lica lišenih slobode u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze i o postupanju sa licima lišenim slobode;
- da bez prisustva službenog lica, razgovaraju sa licima lišenim slobode i drugim licima koja mogu da daju odgovarajuće informacije u vezi sa sumnjom da se krše ljudska prava u organu, ustanovi ili organizaciji koju obilaze.

Kad poslove iz stava 1 ovog člana, po ovlašćenju Zaštitnika/ce, vrše savjetnik/ca Zaštitnika/ce i član/ica radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona, moraju se prethodno najaviti organu, ustanovi i organizaciji u kojem/joj se obilazak vrši.

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom, ustanovom i organizacijom iz stava 1 ovog člana dužni su da Zaštitniku/ci i zamjeniku/ci Zaštitnika/ce, kao i savjetniku/ci Zaštitnika/ce i članu/ici radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona, koje ovlasti Zaštitnik/ca:

- omogućće nesmetan obilazak i pregled prostorija u kojima se nalaze ili bi se mogla nalaziti lica lišena slobode, kao i razgovor sa licima lišenim slobode i drugim licima koja mogu da daju odgovarajuće informacije u vezi sa sumnjom da se krše ljudska prava, bez prisustva službenog lica;
- stave na raspolaganje podatke iz stava 1 alineja 2 ovog člana i omogućće neposredan uvid u službene spise i dokumente koji sadrže te podatke.

Niko ne može biti sankcionisan niti trpjeti štetne posljedice zbog postupanja u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Član 25d

Članovi radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona imaju pravo na odgovarajuću naknadu za izvršeni posao.

Rješenje o visini naknade iz stava 1 ovog člana donosi Zaštitnik/ca, u skladu sa propisom Vlade."

Član 10

U članu 27 st. 1 i 3 brišu se.

Član 11

U članu 35 stav 1 poslije riječi „rok“ dodaju se riječi: „za dostavljanje izjašnjenja i potrebne dokumentacije,“.

U stavu 2 riječi: „se izjasni o navodima pritužbe“ zamjenjuju se riječima: „dostavi izjašnjenje i dokumentaciju iz stava 1 ovog člana,“.

Stav 3 mijenja se i glasi:

„Ako izjašnjenje iz stava 2 ovog člana ne sadrži sve potrebne podatke ili nije dostavljena potrebna dokumentacija, starješina/ka odnosno lice koje rukovodi organom

dužan/na je da na zahtjev Zaštitnika/ce dostavi dopunu izjašnjenja i potrebnu dokumentaciju.“

Član 12

Član 36 mijenja se i glasi:

„Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom dužan je da Zaštitniku/ci na njegov/njen zahtjev:

- stavi na raspolaganje sve podatke iz nadležnosti organa kojim rukovodi, bez obzira na stepen tajnosti;
- omogućiti neposredan uvid u službene spise, dokumenta i podatke, kao i da mu/joj dostavi kopije traženih spisa i dokumenata, bez obzira na stepen tajnosti;
- da mu/joj omogućiti slobodan pristup svim prostorijama.“

Član 13

Poslije člana 43 dodaje se novi član, koji glasi:

„Član 43a

O izvršenom obilasku iz člana 25b stav 1 alineja 1 ovog zakona, sačinjava se zapisnik koji potpisuju lica koja su učestvovala u obilasku i predstavnik organa, ustanove ili organizacije u kojem/joj je obilazak izvršen.

Zaštitnik/ca na osnovu zapisnika iz stava 1 ovog člana, sačinjava izvještaj o utvrđenom stanju, koji dostavlja organu, ustanovi ili organizaciji u kojem/joj je obilazak izvršen.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do mučenja ili drugog oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, izvještaj sadrži i mišljenje sa preporukom/a ili upozorenjem/a organu, ustanovi ili organizaciji u kojem/joj je povreda utvrđena.

Izvještaj sa mišljenjem i preporukom/ama ili upozorenjem/ima iz stava 3 ovog člana, Zaštitnik/ca dostavlja i organu ili tijelu nadležnom za nadzor nad organom, ustanovom ili organizacijom u kojem/joj je izvršen obilazak.

Starješina/ka organa, ustanove ili organizacije kojem/joj je upućena preporuka ili upozorenje iz stava 4 ovog člana, dužan/na je da u roku određenom aktom Zaštitnika/ce preduzme mjere povodom upozorenja ili preporuke Zaštitnika/ce i o preduzetim mjerama, bez odlaganja, obavijesti Zaštitnika/cu.

Po dobijanju obavještenja iz stava 5 ovog člana, Zaštitnik/ca mora izvršiti kontrolni pregled u organu, ustanovi ili organizaciji, u kojem/joj je utvrđen slučaj mučenja ili drugog oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.“

Član 14

U članu 44 stav 1 poslije riječi „može“ dodaju se riječi: „nadležnom organu“.

Član 15

Član 45 mijenja se i glasi:

„Zaštitnik/ca, zamjenik/ca Zaštitnika, kao i savjetnik/ca Zaštitnika/ce i član/ica radnog tijela iz člana 25 stav 2 ovog zakona dužni su da lične podatke do kojih su došli u radu čuvaju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Obaveza iz stava 1 ovog člana, važi i poslije prestanka funkcije, radnog odnosa ili članstva u radnom tijelu.“

Član 16

Poglavlje VIII i član 51 mijenjaju se i glase:

„VIII. SLUŽBA ZAŠTITNIKA/CE

Član 51

Za vršenje stručnih i drugih poslova Zaštitnik/ca obrazuje Službu Zaštitnika/ce (u daljem tekstu: Služba).

Rad Službe organizuje i koordinira generalni/a sekretar/ka.

Generalni/a sekretar/ka stara se i odgovoran/na je za sprovođenje akata Zaštitnika/ce, priprema predlog razdjela budžeta za rad Zaštitnika/ce, stara se o stručnom usavršavanju, kao i o organizovanju i ostvarivanju saradnje Zaštitnika sa organima i organizacijama u zemlji i inostranstvu i vrši druge poslove koje mu/joj Zaštitnik/ca povjeri.“

Član 17

Poslije člana 51 dodaju se četiri nova člana, koji glase:

„Član 51a

Generalnog/u sekretara/ku postavlja Zaštitnik/ca na period od pet godina, na osnovu javnog konkursa.

Fiksni dio zarade generalnog/ne sekretara/ke utvrđuje se primjenom koeficijenta 10,39.

Za svoj rad generalni/a sekretar/ka odgovoran/a je Zaštitniku/ci.

Član 51b

Stručne poslove iz nadležnosti Zaštitnika/ce vrše savjetnici/ce Zaštitnika/ce.

Zvanja savjetnika/ca Zaštitnika/ce su: glavni/a savjetnik/ca Zaštitnika/ce koji se raspoređuje u platni razred tri i savjetnik/ca Zaštitnika/ce koji se raspoređuje u platni razred četiri.

Glavni savjetnik/ca Zaštitnika/ce može biti lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima najmanje VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje 10

godina radnog iskustva od čega najmanje tri godine iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Savjetnik/ca Zaštitnika/ce može biti lice koje, pored opštih uslova za rad u državnim organima, ima najmanje VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva od čega najmanje jednu godinu iskustva u oblasti ljudskih prava i sloboda.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Službe donosi Zaštitnik/ca, uz prethodno mišljenje nadležnog radnog tijela Skupštine.

Član 51c

O zasnivanju radnog odnosa, pravima, obavezama i odgovornosti zaposlenih u Službi odlučuje Zaštitnik/ca, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, kao i u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima.

Prilikom odlučivanja o zasnivanju radnog odnosa, pravima, obavezama i odgovornosti iz stava 1 ovog člana, Zaštitnik/ca nije dužan/a da pribavlja potvrde, odobrenja ili saglasnosti drugih organa.

Član 51d

Radi vršenja poslova iz čl. 24, 25c, 27 i 36 ovog zakona Zaštitnik/ca izdaje službenu legitimaciju savjetnicima/ama Zaštitnika/ce.

Obrazac i sadržina službene legitimacije iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se aktom iz člana 16 stav 2 ovog zakona.“

Član 18

Član 52 mijenja se i glasi:

„Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Službi, koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.“

Član 19

U članu 53 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„O raspolaganju finansijskim sredstvima iz stava 1 ovog člana Zaštitnik/ca odlučuje samostalno, prema dinamici utvrđenoj u skladu sa Zakonom o budžetu.“

Član 20

Poslije člana 56 dodaje se novi član koji glasi:

„Pravila o radu Zaštitnika/ce uskladiće se sa ovim zakonom u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Akti iz člana 16 stav 2 i člana 51b stav 5 ovog zakona, donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona."

Član 21

Poslije člana 57 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 57a

Postavljenje generalnog/ne sekretara/ke izvršiće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja odluke o postavljenju generalnog/ne sekretara/ke poslove generalnog/ne sekretara/ke vršiće dosadašnji sekretar/ka."

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.